

ثبات و شکیبائی مردان خدا

بندرت اتفاق افتاده که فرد بی ثبات و متزلزلی به پیروزی چشمگیری برسد ، تازه آن پیروزی تصادفی غالباً شکستی بدنبال دارد !

مقاومت و مبارزه در راه گشودن گره های پیچیده مشکلات ، وسیله ارتقاء بکمال و مقدمه آسایش است ، دشواریهای گوناگون در رشد و تکامل انسان اثر قطعی و غیرقابل انکار دارند ، عموماً نظریکه اگر در زندگی فریب و آزمایش نبود ، تقوی و فضیلت ؛ ارزش و اعتباری نداشت و تهذیب نفس و خویشتن داری موردی پیدانمیکرد ، همچنین اگر دشواریها نبود و هر کوششی بموفقیت می پیوست دیگر برای جنبش و فعالیت محرکی باقی نمیماند ، و هرگز نیازی نداشت که انسان همواره کوشش و تلاش کند و با عوامل ناساعد بچنگ و نبرد بپردازد ؛ بلکه رشد و تکامل آدمی متوقف میگشت . بنابراین نه تنها فشار سختی و ناکامی زیانبخش نیست بلکه نیروها و استعداد های نهفته را برانگیخته و بکار میاندازد و ساختمان اخلاقی شخص را تکمیل میسازد ؛ و حتی گاهی میتواند بزرگترین سرچشمه نیرو

قرار گیرد .

انسان باید تصویر صحیحی از زندگی را در خاطر خود رسم کند تا رویداد های جهان ، او را آشفته و پریشان نسازد ، و مانند پیر کاه در آب رودخانه به رسو کشانده نشود . بلکه در برابر عوامل گوناگون ، که هر یک ناحیه ای از زندگی را زیر نفوذ میگیرند خویشتن را آماده ساخته و مانند شناگری ماهر ، در دریای بیکران حوادث به رسو که بخواهد حرکت کند ، اگر زنجیرهای موانع اجازه بهشروی نمیدهند و کارها در شرائط پیچیده ای قرار گرفته راه شکیبائی باز است و هوشمند کسی است که در شرائط ناساعد در این راه تمام بردارد .

بسیارند کسانی که دستخوش خیال پردازی و رؤیا سازیهای غیرواقعی هستند ، و تنها در عالم تصورات ، آرزوهای بزرگی را ترسیم میکنند ولی هیچگاه

رنجها و سختی‌هایی را برای رسیدن بمقصود متحمل شده و از چه مراحل پرآفت و خطری گذشته‌اند . یکی از شخصیت‌های نظامی که از دوستش احساس حسد نسبت بخویش کرده بود بوی چنین گفت :
 و اگر تو بجاه و مقام و مسکن من حسد میبری خودت آسان تر از من میتوانی بان برسی بیاباهم برویم در حیاط ، من از سی قدمی بیست گلوله بسویت شلیک میکنم و اگر هیچکدام بتو اصابت نکرد و کشته نشدی تمام دارائی خود را بتو تقدیم خواهم کرد اما لابد از قبول این پیشنهاد امتناع داری بسیار خوب پس این نکته را بخاطر داشته باش که من بمقام و منزلت کنونی خود نرسیدم مگر پس از آنکه هزار مرتبه هدف گلوله واقع شدم و هر دفعه مرگ رادر برابر چشم خود مشاهده کردم . «

روحیه افراد مثبت به همنشینان آنان نیز سرایت میکند و آنها را بفعالیت قهرمانانهای برمی‌انگیزد، در حالیکه افراد منفی، معاشرین خود را همراه خویش بعبق میکشند ، بعضی اشخاص فقط در سایه شکست سرمشق دیگریند و میآموزند که برای پیروزی چه کارهایی انجام دهند و از چه اموری اجتناب ورزند ، وقتی بازبان یا نقصانی مواجه شوند خود را نمی‌بازند و درمی‌یابند که يك اقدام توأم با پشتکار و ثبات ؛ برای جبران گذشته مورد لزوم و ضرورت است ، و چنین نتیجه میگیرند که شکست و زبان را باید از راههای دیگر جبران نمود، چه ساده‌ترین و ارزاترین راه جلو گیری از تکرار

افکارشان در سایه ثبات و شکیبائی بمقام فعلیت نمیرسد و صورت تحقق بخود نمیگیرد، تردیدی نیست که از مرحله خیال تا عمل، يك دنیا فاصله است، باید با دیدی واقع بین (نه خیالی و رؤیائی) نسبت به عوامل سازنده، پاد آستانه فعالیت‌های زندگی نهاد و برای رسیدن بمقصود ، کوشید و شکیبائی بخرج داد ، و از هیچگونه کوششی بمنظور ازدیاد انرژی و تولید علاقه کوتاهی نکرد .

بگفته یکی از بزرگان؛ «هر گاه در فضای آسمان برای خود قصرها بنا میکنید عمری را بی‌طالت و غفلت ضایع میسازید ، البته فریبنده‌تر و شیرین‌تر از این تصورات چیزی نیست که آدمی در عالم خیال و اندیشه قصرهای رفیعی در فضای بیکران فلک برای خود بسازد ولی برای اینکه این آروزهای فریبنده از عالم خیال بدنیای خارج منتقل شود باید این کاخ رفیع را در زمین بنا کنید نه در آسمان . «
 غالب اشخاص درباره خود واقع بینانه بقضاوت نمیپردازند، هر گاه باشکستی روبرو شوند پیوسته دلائلی میتراشند که مرتکب اشتباهی نشده‌اند بجای اینکه در چنین مواردی خود را ملامت نمایند سرزنشها را متوجه دیگران ساخته و تقصیر شکست را بگردن آنها میاندازند ، بندرت اتفاق افتاده است که فرد بی‌ثبات و متزلزلی بسوی ترقی و تعالی همچون ساقه درخت بوسیله سیلاب پرتاب شده باشد ، چنین موفقیت‌های نادری هم نقصان و یا شکستی را بدنبال خواهد داشت در بسیاری از موارد ترقیات دیگران را بنظر میآورند اما فراموش میکنند که آنها چه

بعنوان مبادی اولیه کاردانی و بصیرت شناخته میشود ، هوشمند باتدبیر ، چشم و گوشش برای استفاده از فرصت ها بازومغزش بروی مسائل و فرمولهای صحیح گشوده است ، و درمورد هر کاری قبلا به نتیجه مطلوب آن می اندیشد. این افراد که بحقیقت زندگی را برشالوده عمیق بنیان مینهند خیلی سریعتر و مطمئن تر از آنهاست که بی ترتیب و نامنظم فعالیت میکنند راه تعالی و ترقی را می پیمایند بی نظمی و عدم تدبیر برای هر فردی متضمن خسارت عظیمی است. خسارتی که جبران آن باسانی امکان پذیر نیست .

ممکن است کسی سالهای درازی از عمر خود را در رشته کاری صرف کند ، ولی بعلمت عدم بصیرت و کاردانی پس از سالها زحمت تازه بانتهائستین روزیکه آغاز بکار کرده تغییرات چشمگیری در وضع او حاصل نشده باشد ، اما دیگری ممکن است اوقات کمتری را بمصرف کاری برساند ولی هر روز یک قدم بمقصد و هدفش نزدیکتر گردیده و از ثمره زحمات خود فایده و حاصلی بردارد ، و مرتباً بر فهرست موفقیت های خویش بیفزاید .

و بالاخره کارهای حساب شده و دقیق در زندگی ؛ و اندیشه درست در باره حل دشواریها است که همواره میزان قدرت پیشرفت هر فردی را افزایش میدهد ؛ و این واقعیت در مورد ملتها نیز صدق میکند .

اجتماع برای حفظ حیات و تعالی خود بیش از هر چیز بمردان شکیبائی نیاز دارد که پا از راه مشکلات واپس نهند و این شایستگی اخلاقی را

شکست ، عبرت گیری از شکست و اشتباهات است ، همچنین از بررسی علل توفیق و پیشرفت دیگران میتوان نکات مفید آموخت و با مطالعه زندگی و تجربه اندوزی ، بسادگی از روی بسیاری از دشواریها عبور کرد .

واقعههای تاریخی بخوبی روشن میسازند که تمام سلاحهای جنگی که ایزاری بیجان ، بیش نیستند در دست کسانی که از ثبات و پایداری برخوردارند ، فتح و پیروزی بیار خواهد آورد ، و همین مردان شکست ناپذیر قادر خواهند بود ابتکار جنگ را در میدان نبرد برای خود حفظ کنند ، و دشمن نیرومند را بزانو درآورند ، چه بسا فرقی بین غالب و مغلوب که بیش از چند دقیقه ثبات و پایداری نیست .

یکی از نویسندگان فرانسوی در مقام تشریح علل شکست فرانسه مینویسد : وقتی « دالادیه » نخست وزیر آن کشور در پشت میز سخنرانی قرار گرفته بود سخنان پر شور و حماسه خود را ایراد میکرد و مشت گره کرده را بسختی روی میزمیکوبید یکی از حضار که مردی دقیق و باهوش بود و در گوشه سالن سخنان پر شور نخست وزیر گوش میداد گفت : دست بسیار با قدرت روی میزمیخورد ولی افسوس که بجای دستکش پولادین دو دستکش حریر زنانه پوشیده است . !

یکی از قواعد ضروری و مفید در زمینه انجام کارها که کمک مؤثری بترقی و پیشرفت انسان میکند انضباط در امور و کیفیت فعالیت است که

فی النشاط والکسل - در هر شرائطی باشی چه در حال نشاط یا کسالت در کارها ثبات و پشتکار را از دست مده . (۳)

و در جای دیگر می فرماید :

« علیک بالجد وان لم یساعد الجسد »
در انجام هر کاری جدی و کوشا باش هر چند نیروی کافی بدنی نداشته باشی (۴)

ایمان یگانه عاملی است که میتواند چنان روان آدمی را نیرومند ساخته و دائره فعالیتش را گسترش دهد که برای روبرو شدن با پیچیده ترین و سخت ترین مشکلات آمادگی پیدا کند. و هرگز دچار ضعف و زبونی نشود. مرد با ایمان میداند که سختی ها هر قدر هم گران باشند در برابر روح شکست ناپذیر او دوام نمی آورند و عاقبت سپری خواهند شد .

شکیبائی در برابر مصائب یکی از تعالیم پیامبران خدا برای تربیت نفوس بشری است .
بمرض یکی از پیامبران الهی رساندند که پیرزنی یگانه فرزندش ایسته ولایق خود را از دست داده و از فشار این مصیبت جانکاه : نزدیک است قالب تهی کند از مقام و منزلت نبوت دور نباشد اگر با اندرز و سخنان ملامت آمیز خود از رنج درونش بکاهی پیامبر خدا به خانه پیرزن آمد و با طرف خانه نگاه کرد دید در گوشه خانه کبوتران لانه کرده اند

توأم با علم و دانش ساخته و در راه اصلاحات بکار برند ، نبوغ علمی و سیاسی وقتی همراه با ثبات و شکیبائی نباشد نتیجه قابل توجهی بیار نخواهد آورد .

قرآن کریم پیامبر گرامی اسلام را دعوت میکند که برای کسب موفقیت در تمام مراحل ، شکیبائی را از دست ندهد، و در برابر عوامل مخرب مقاومت ورزد **« فاستقم کما امرت و من تاب معک - آنچنانکه بتو دستور داده شده در کارها پایداری کن همچنین آنهائیکه باسلام گرویده اند باید همواره ثابت قدم باشند . »** (۱)

واستقم کما امرت ولا تتبع اهلواهم -
در راه پیشبرد هدف مقدس خود پایدار باش و هرگز از هوسهای مردم پیروی منما . (۲)

مطالعه در زندگی پر افتخار پیامبر اسلام و شکیبائی و ثبات آن حضرت بخاطر پیروزی حق و ارشاد و تربیت نوع انسانی ما را از هر توضیحی در این زمینه بی نیازی کند .

رمز پیروزی مسلمین در صدر اسلام نیز ایمان و سرسختی آنها در برابر دشمنان خطرناک بود که قهرمانی آن گروه فداکار با برجستگی خاص در صفحات تاریخ ثبت شده است .

علی (ع) فرمود : **« علیک بادمان العمل**

(۱) سوره هود آیه ۱۱۲

(۲) سوره شوری آیه ۱۵

(۳) غرر الحکم ص ۴۸۰

(۴) غرر الحکم ص ۴۸۳

خدا بسجده افتاد و زبان با عذار گشود و یکباره بار
انده و غم جانکاه را از دل فرو نهاد .

کدام نیرو جز ایمان قادر خواهد بود قلب
جرحه داری را طی چند جمله این چنین التیام دهد
و با آرامش و صف ناشدنی ببخشد ؟ یکی از فضائل
اخلاقی که باید هر مسلمانی بآن پای بند باشد ثبات در
دوستی و مودت است ! پیشوای اسلام پیروان خود
دستور میدهد که در روابط قلبی و مودت نسبت
بیکدیگر استوار و پابرجا مانند وطنی جمله‌های باین
موضوع توصیه میفرماید :

« ان الله يحب المتداومة علی الاخاء
القديم فدا و مواعليه - پروردگار بزرگ
دوست میدارد که افراد مسلمان در دوستی ثابت قدم
باشند و دوستان قدیمی خود را همچنان حفظ کنند پس
همیشه مراقب باشید که در مراتب دوستی و علاقه
قلبی وفاداری بخرج دهید . »

از پیرزن پرسید آیا در خانه شما این کیوتران
جوجه میگذارند ؟ پاسخ داد آری ، فرمود : آیا
تمام ایسن جوجکان بمرتبیه کمال میرسند ! زن
جواب داد برخی از آنها را سر میبریم و از گوشتشان
استفاده میکنیم فرمود : آیا جلو چشم مادرشان
اینکار را انجام میدهید ؟ گفت بلی فرمود : آیا
با اینحال از شما قطع علاقه کرده و از پیرامونتان
پراکنده میشوند ؟ گفت : هرگز ، چون سخن باینجا
رسید فرمود : ای زن مراقب باش که از این کیوتران
در پیشگاه خداوند و در برابر اراده او کمتر نباشی
که پیش چشم آنها جوجه هارا سر میبری باز هم
از خانه شامدوری و هجرت نمیکنند در حالیکه این
عمل تنها برای خودت مفید است و از آن نفعی عایدت
میکردد ولی هیچ سودی بحال آنها ندارد اما در
حقیقت مرگ فرزندان تو و فرزندت تو است .
زن با شنیدن این سخنان یکباره حالتش دگرگون شد
انقلابی سخت در روحیه اش پدید آمد و در پیشگاه

ضرب المثلهای جالب

(از اقوام مختلف)

- * هنگامیک چیزی دادی گنگ باش ، و هنگامیکه چیزی گرفتی
حرف بزنی !
- * دست سیاه و تیره را اغلب با دستکش سفید پنهان می‌دارند !
- * بدی اشخاص «احمق» همیشه به اندازه نیکی افراد «عاقل» است !
- * مگس هنگامی روی «شیر» می‌نشیند که شیر «مرده» باشد !
- * از کسی که با چاقوی خود دست خودش را می‌برد هرگز نترس !